

SIVISTYSKUNNAN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAEDELLYTYKSEN KUNTA- JA PAIKALLISTALouden NÄKÖKULMA Lukiokoulutus

---

ARTTU2-KUNTASEMINAARI 15.12.2017

ARTTU2-TUTKIMUS

KRISTIINA ENGBLOM-PELKKALA, TAMPEREEN YLIOPISTO

MITÄ, MITEN, MIKSI?

- Mitä elinvoimainen sivistyskunta merkitsee koulutuksen, ja erityisesti lukiokoulutuksen näkökulmasta ARTTU2-tutkimuskunnissa ja millaisia taloudellisia panostuksia sivistyskunta kunnalta edellyttää.
- Poikkileikkaustutkimus vuodelta 2016.
- Tutkimusaineistona: tilinpäätökset vuodelta 2016 ja vuoden 2017 talousarviot toimitasuunnitelmat, kuntien ja niiden lukioiden kotisivut ja muu tilasto- ja tutkimusaineisto.
- **Poikkileikkaustutkimuksen dokumentti- ja tilastoaineisto kuvaa ARTTU2-kuntien lukiokoulutusta vuonna 2016.**
- Tutkimuskysymykset:

*Miten **kunta** panostaa resurssejaan lukiokoulutukseen?*

*Millaisia vaikutuksia lukiokoulutuksella voidaan nähdä olevan kunnalle **paikallistalouden näkökulmasta**?*

TULOKSET

- **Erilaiset kunnat, erilaiset ratkaisut:**
  - pienet, oman lukion omaavat kunnat (kuntakoko max 50 000) asukasta, **SÄILYTTÄÄ**
  - keskikokoiset korkeintaan viiden lukion kunnat (kuntakoko 50 000-100 000 asukasta) ja **UUDISTAA**
  - suuret kaupungit (yli 100 000 asukasta). **TARKOITUKSENMUKAISTAA JA LISÄTÄ**
- Lukioita kunnissa n = 0-13
- Kuntien koko ei ainoa selittävä tekijä, vaan huomioitava myös
  - kunnan maantieteellinen sijainti, kunnan väestömäärä ja –rakenne ja taloudelliset resurssit.
  - koulutuksen normatiivisuus ja se, että valtio ohjaa eri tavoin kuntia koulutuksen järjestäjinä.
  - kuntien päätöksenteossa on kyse kulttuurisesta ja kunnan arvoja heijastelevasta poliittisista valinnoista.
- Nämä kaikki vaikuttavat siihen kuntien kykyyn tuottaa palveluita ja toimia ympäristössään.

ARTTU2-tutkimuskuntien nettokustannukset € per lukio-oppilas vuonna 2016.

Nettokustannus €/lukio-oppilas	Kunnat (N= 32) Nettokustannukset saadaan kun vähennetään käyttökustannuksista käyttötuotot. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytysmenot. Käyttötuottoihin puolestaan lasketaan toimintatulot ja vyörytystulot.
6122-7000	Vantaa, Askola, Kokkola, Lempäälä, Mikkeli, Oulu, Tornio, Turku, Vaasa,
7001-8000	Kotka, Lappeenranta, Mustasaari, Raasepori, Raisio, Salo, Tampere
8001-9000	Espoo, Kankaanpää, Kuusamo, Nivala, Säkyä
9001-10000	Paltamo, Pudasjärvi, Sipoo,
10001-11000	Rautalampi, Vöyri
11001-12000	Kemiönsaari, Keuruu, Kurikka,
12001-13196	Inari, Parkano, Petäjävesi

Matalin kustannus oli Vantaalla, missä lukiokoulutuksen nettokustannus oli 6122 euroa per oppilas. Korkein puolestaan Petäjävedellä, jossa se oli 13 196 euroa per oppilas. Eroa matalimman ja korkeimman nettokustannuksen välillä oli jopa 7074 euroa. Petäjävedellä lukion oppilasmäärä 2016 oli 56 opiskelijaa, 2 vuotta edellisvuotta vähemmän.

KUNTIEN VALMIUDET SIVISTYSKUNNNAKSI

- Näkymätön vs. vetovoimainen lukio
- Kustannus ja menoerä vs. kunnan sosiaalisen ja sivistyksellisen pääoman sekä vetovoimaisuuden lisääjä.
- Kilpailutekijä vs. yhteistyön tekemisen väline
- Rakennukset ja tilat vs. toiminta
- Hankerahoitus vs. pitkäjänteinen kehittäminen
- Erillinen palvelu vs. osa kunnan palvelukokonaisuutta
- Oman kunnan toiminta vs. paikallistalouden näkökulma

KIITOS!

JOULUN ODOTUSTA KAIKILLE!

Mitä tulosten perusteella pitäisi tehdä HETI vuosina 2018 ja 2019

POHTIA: Mitä omassa kunnassa tarkoittaa elinvoimainen sivistyskunta?

KEHITTÄÄ: Lähteä kehittämään kunnan sivistyspalveluita yhteisen tahtotilan suuntaan.

KEHITTÄÄ entistä rohkeammin sivistys- ja lukiopalveluita kokonaisuutena vastaamaan alueen asukkaiden tarpeita

LISÄTÄ aitoa paikallista erikoistumista alueellisella ja seudullisella oppilaitos- ja elinkeinoyhteistyöllä.

LISÄTÄ: Alueen sivistyspalveluiden vetovoimaa ja näkyvyyttä.

Mitä tulosten perusteella pitäisi tehdä hiukan pidemmällä aikajänteellä: vuosina 2019 ja 2020

- KESKUSTELLA:
  - millainen arvo ja merkitys lukiokoulutuksella on kunnalle?
  - miten kunta tekee näkyväksi lukiokoulutustaan elinvoimaisessa sivistyskunnassa ja toimitaan kunnan päättäjien näkemysten mukaisesti.
- RAKENTAA pitkän aikavälin lukiostrategia, jossa huomioidaan mm. alueen väestönkehitys, lukiolaisten määrän vaihtelut ja talouden reunaehdot.
- KEHITTÄÄ alueellisen yhteistyötä sekä muiden oppilaitosten että yritysten kanssa.
- TIIVISTÄÄ lukioiden yhteistyötä korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.

Mitä tulosten perusteella pitäisi tehdä vuosina 2021 ja 2022

- **ARVOKESKUSTELU:** Herätellä yhteinen ja osallistava arvokeskustelu kunnassa siitä, mitä lukiokoulutus ja sivistyspalvelut merkitsee elinvoimaiselle sivistyskunnalle. Pitää luotua näkemystä pohjana kun:
- **TEHDÄ NÄKYVÄKSI:** Seuraavien kuntavaalien jälkeiseen kuntastrategiaan kirjata pitkän aikavälin sivistyksellisiä tavoitteita ja päämääriä liittyen lukiokoulutuksen asemaan kunnassa.
- **TEHDÄ MAHDOLLISEKSI:**
  - Tahtotila näkyväksi resurssimallalla strategiset tavoitteet ja viedä strategiat lukioiden käytäntöön.
  - Valvoa, että kunnan strategiset tavoitteet toteutuvat lukiokoulutuksessa laadukkaana ja kustannustehokkaana palveluna.
- **TEHDÄ YHTEISTYÖTÄ:** Alueellinen yhteistyö laadukkaan lukiokoulutuksen turvaamiseksi.